

Sygn. akt IV U 51/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2017r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 5 grudnia 2016 r. znak (...) decyzji z dnia 8 grudnia 2016 r. znak (...), decyzji z dnia 8 grudnia 2016 r. znak (...)

w sprawie B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość kapitału początkowego, wysokość emerytury oraz wysokość emerytury kapitałowej

oddala odwołania od wszystkich decyzji.

Sygn. akt: IV U 51/17 **UZASADNIENIE**

W dniu 9 listopada 2016r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosek B. S., urodzonej w dniu (...) o emeryturę. Przed rozpoznaniem wniosku o emeryturę, decyzją z 5 grudnia 2016r. organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonej na kwotę 58 526,27 złotych, przy czym podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalił na kwotę 379,94 złotych przyjmując do jej obliczenia przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych ,tj. od 1 stycznia 1983r. do 31 grudnia 1992r., co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 31,12%. Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął okresy składkowe w wymiarze 9 lat, 9 miesięcy i 2 dni, co stanowi 117 miesięcy oraz okresy nieskładkowe z tytułu opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat, co stanowi 72 miesiące (decyzja z 5 grudnia 2016r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego oraz załącznik do decyzji w postaci obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału k.19-20 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Następnie kolejnymi decyzjami z 8 grudnia 2016r. organ rentowy działając odpowiednio na podstawie art.24 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zwanej dalej ustawą emerytalną) przyznał ubezpieczonej od 25 listopada 2016r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę oraz działając na podstawie w/w ustawy emerytalnej oraz na podstawie ustawy z 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych przyznał ubezpieczonej od 25 listopada 2016r. ,tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego i od nabycia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresową emeryturę kapitałową. Wysokość emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obliczona została na podstawie art.25 ust.1 oraz art.26 ustawy emerytalnej ,tj. podstawę obliczenia

emerytury stanowi kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne (zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata świadczenia) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego i tak ustalona podstawa emerytury podzielona przez przewidywane średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia ubezpieczonej na emeryturę dała kwotę emerytury w wysokości 844,15 złotych. Z kolei okresowa emerytura kapitałowa obliczona została jako iloraz kwoty środków, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zaewidencjonowanych na subkoncie, ustalonych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano okresową emeryturę kapitałową i średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia ubezpieczonej na emeryturę, co dało kwotę okresowej emerytury kapitałowej w wysokości 16,71 złotych. Łączna kwota emerytury z FUS oraz okresowej emerytury kapitałowej wyniosła 860,86 złotych brutto i okazała się niższa od najniższej emerytury wynoszącej 882,56 złotych, ale z uwagi na nieudowodnienie przez B. S. łącznie 22 lat okresów składkowych i nieskładkowych kwota emerytury nie podlegała podwyższeniu do kwoty najniższej emerytury (decyzje z 8 grudnia 2016r. o przyznaniu emerytury oraz o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej k.15-17 akt emerytalnych).

Odwołania od wszystkich w/w decyzji ,tj. od decyzji z 5 grudnia 2016r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego i od decyzji z 8 grudnia 2016r. o przyznaniu emerytury oraz okresowej emerytury kapitałowej złożyła ubezpieczona B. S. zarzucając, że organ rentowy bezpodstawnie ponownie obliczył kapitał początkowy w decyzji z 5 grudnia 2016r. na kwotę 58 526,27 złotych, w sytuacji, gdy wcześniejszą decyzją z 29 października 2015r. ustalił wysokość kapitału początkowego na kwotę 62 006,12 złotych. Wskazując na powyższe wniosła o przyjęcie do obliczenia emerytury kapitału początkowego ustalonego w decyzji z 29 października 2015r. na kwotę 62 006,12 złotych (odwołanie wraz z kopią decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z 29 października 2015r. k.1-4 akt sprawy). Odwołania od w/w trzech decyzji zarejestrowane zostały pod sygnaturami akt IV U 51/17, IV U 52/17 i IV U 53/17, przy czym postanowieniem z 21 marca 2017r. wydanym na podstawie art.219 kpc Sąd dołączył do sprawy IV U 51/17 sprawy zarejestrowane za późniejszymi sygnaturami – IV U 52/17 i IV U 53/17 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie z 21 marca 2017r. k.34 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie wskazując, że do ustalenia kapitału początkowego w decyzji z 5 grudnia 2016r. przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego ustaloną z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych - od 1 stycznia 1983r. do 31 grudnia 1992r. jako wariant najkorzystniejszy i obliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 31,12%. Wyjaśnił, że we wcześniejszej decyzji z 29 października 2015r. do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego na podstawie art.17 ustawy emerytalnej przyjął faktyczny okres podlegania przez B. S. ubezpieczeniom społecznym i ustalony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 37,78%, jednakże organ rentowy błędnie zastosował to uregulowanie, gdyż urlop wychowawczy nie był wyłączną przyczyną nieudokumentowania przez ubezpieczoną 10 kolejnych lat kalendarzowych ubezpieczenia. Dlatego rozpoznając wniosek ubezpieczonej o emeryturę i po stwierdzeniu błędu w zakresie ustalenia wysokości kapitału początkowego organ rentowy ponownie ustalił podstawę wymiaru kapitału początkowego i wysokość tego kapitału, a następnie przyznał ubezpieczonej emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz okresową emeryturę kapitałową i wysokość tych świadczeń ustalił w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej oraz ustawy o emeryturach kapitałowych (odpowiedź organu rentowego na odwołania k.5-7, 14-15 i 24-25 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona B. S. urodziła się w dniu (...)

Do 31 grudnia 1998r. ubezpieczona udowodniła następujące okresy ubezpieczenia:

- okres składkowy od 12 września 1977r. do 15 grudnia 1977r. (3 miesiące, 4 dni) z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w S. (świadcstwo pracy z 15 grudnia 1977r. k.4 akt rentowych za wnioskiem z 18 marca 1993r.),
- okres nieskładkowy od 5 października 1980r. do 5 października 1983r. (3 lata) z tytułu opieki nad córką K. S. urodzoną w dniu (...) (odpis skrócony aktu urodzenia córki K. k.7 akt o ustalenie kapitału początkowego),

- okres składkowy od 2 grudnia 1983r. do 25 marca 1986r. (2 lata, 3 miesiące i 25 dni) z tytułu zatrudnienia w (...) Handlowej Spółdzielni (...) w S. (świadcstwo pracy z 28 czerwca 1991r. k.3 akt rentowych za wnioskiem z 18 marca 1993r.),
- okres nieskładkowy od 26 marca 1986r. do 25 marca 1989r. (3 lata) z tytułu opieki nad synem J. S. urodzonym w dniu (...), przypadający w czasie urlopu wychowawczego w okresie zatrudnienia w w/w Spółdzielni (...) (odpis skrócony aktu urodzenia syna J. k.8 akt rentowych za wnioskiem z 14 lutego 2003r. i w/w świadectwo pracy z 28 czerwca 1991r. k.3 akt rentowych za wnioskiem z 18 marca 1993r.),
- okres składkowy od 26 marca 1989r. do 30 czerwca 1991r. (2 lata, 3 miesiące i 6 dni) z tytułu zatrudnienia w (...) Handlowej Spółdzielni (...) w S. po zakończeniu w/w urlopu wychowawczego (świadectwo pracy z 28 czerwca 1991r. k.3 akt rentowych za wnioskiem z 18 marca 1993r.),
- okresy składkowe od 4 lipca 1991r. do 30 listopada 1992r. (1 rok, 4 miesiące i 28 dni) oraz od 2 czerwca 1995r. do 30 czerwca 1997r. (2 lata i 29 dni) z tytułu pobierania zasiłku dla bezrobotnych (zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 12 sierpnia 2002r. k.9 akt rentowych za wnioskiem z 14 lutego 2003r.),
- okres składkowy od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 1998r. (1 rok i 5 miesięcy) z tytułu pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego (zaświadczenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. z 28 stycznia 2003r. k.10 akt rentowych za wnioskiem z 14 lutego 2003r.).

Suma w/w okresów składkowych stanowi 9 lat, 9 miesięcy i 2 dni, czyli 117 miesięcy, a suma w/w okresów nieskładkowych stanowi 6 lat, czyli 72 miesiące.

Decyzją z 29 października 2015r. organ rentowy ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 62 006,12 złotych przy czym podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalił na kwotę 461,25 złotych przyjmując do jej obliczenia przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia B. S. ,tj. z roku: 1983, 1984, 1985, 1986, 1989, 1990, 1991, 1992, 1995 i 1996, co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 37,78%. Do obliczenia wysokości kapitału początkowego organ rentowy przyjął okresy składkowe przebyte przez ubezpieczoną do 31 grudnia 1998r. w wymiarze 9 lat, 9 miesięcy i 2 dni, czyli 117 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, czyli 72 miesiące, a zatem wszystkie przedstawione wyżej okresy ubezpieczenia B. S. (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z 29 października 2015r. wraz z załącznikiem w postaci obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału k.15-17 akt o ustalenie kapitału początkowego).

W związku z wystąpieniem przez ubezpieczoną w dniu 9 listopada 2016r. z wnioskiem o emeryturę, organ rentowy zweryfikował wcześniejsze ustalenia co do wysokości kapitału początkowego ubezpieczonej i w zaskarżonej decyzji z 5 grudnia 2016r. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej na kwotę 58 526,27 złotych, przy czym podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalił na kwotę 379,94 złotych przyjmując do jej obliczenia przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych ,tj. od 1 stycznia 1983r. do 31 grudnia 1992r., co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 31,12%. Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął okresy składkowe w wymiarze 9 lat, 9 miesięcy i 2 dni, co stanowi 117 miesięcy oraz okresy nieskładkowe z tytułu opieki nad dziećmi w wymiarze 6 lat, co stanowi 72 miesiące (decyzja z 5 grudnia 2016r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego oraz załącznik do decyzji w postaci obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału k.19-20 akt o ustalenie kapitału początkowego). Weryfikacja wysokości kapitału początkowego ubezpieczonej wynikała z ustalenia przez organ rentowy, że fakt nieudowodnienia przez ubezpieczoną 10 kolejnych lat kalendarzowych ubezpieczenia nie wynikał wyłącznie z faktu przebywania na urlopie wychowawczym (urlop wychowawczy z tytułu opieki nad synem J. ubezpieczona zakończyła w dniu 25 marca 1989r., a zapoczątkowane w tym roku 10-lecie - w którym istniały przerwy w ubezpieczeniu nie wynikające z urlopu wychowawczego - upłynęło z dniem 31 grudnia 1998r.).

Po 31 grudnia 1998r. ubezpieczona wykazała następujące okresy ubezpieczenia:

- okres składkowy od 1 stycznia 1999r. do 21 czerwca 2000r. (1 rok, 5 miesięcy i 21 dni) z tytułu pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego (zaświadczenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. z 28 stycznia 2003r. k.10 akt rentowych za wnioskiem z 14 lutego 2003r.),
- okres składkowy od 12 września 2001r. do 11 marca 2002r. (6 miesięcy) z tytułu pobierania zasiłku dla bezrobotnych (zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 12 sierpnia 2002r. k.9 akt rentowych za wnioskiem z 14 lutego 2003r.),
- okresy składkowe od 1 kwietnia 2009r. do 30 września 2010r. (1 rok i 6 miesięcy) oraz 4 maja 2015r. do 3 listopada 2016r. (1 rok i 6 miesięcy) z tytułu pobierania świadczenia integracyjnego na podstawie ustawy z 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (zaświadczenie Centrum (...) w S. z 3 listopada 2016r. k.8 akt emerytalnych).

Suma w/w okresów ubezpieczenia po 31 grudnia 1998r. wynosi 4 lata, 11 miesięcy i 21 dni. Z uwagi jednak na to, że w okresach ubezpieczenia od 1 czerwca 2000r. do 21 czerwca 2000r., od 12 września 2001r. do 11 marca 2002r., od 1 kwietnia 2009r. do 30 września 2010r. oraz od 4 maja 2015r. do 3 listopada 2016r. ubezpieczona osiągnęła wynagrodzenie niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia, na podstawie art.87 ust.3 ustawy emerytalnej za okresy te przyjęto staż w ilości 1 rok, 8 miesięcy i 10 dni, co po dodaniu okresu od 1 stycznia 1999r. do 31 maja 2000r. (1 rok i 5 miesięcy) stanowi 3 lata, 1 miesiąc i 10 dni okresów ubezpieczenia (składkowych) przebytych po 31 grudnia 1998r. (pismo organu rentowego z 10 stycznia 2017r. k.20 akt o ustaleniu kapitału początkowego). Po dodaniu następnie okresów ubezpieczenia przebytych przez ubezpieczoną do 31 grudnia 1998r. udowodnione przez B. S. okresy składkowe wynoszą 12 lat, 10 miesięcy i 12 dni (3 lata, 1 miesiąc i 10 dni plus 9 lat, 9 miesięcy i 2 dni), a okresy nieskładkowe 6 lat, a po ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych okresy nieskładkowe wynoszą 4 lata, 3 miesiące i 14 dni. Łączny zaś okres ubezpieczenia B. S. na dzień przyznania emerytury wynosi 17 lat, 1 miesiąc i 26 dni (12 lat, 10 miesięcy i 12 okresów składkowych dni plus 4 lata, 3 miesiące i 14 dni okresów nieskładkowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania B. S. podlegały oddaleniu.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do decyzji z 5 grudnia 2016r., w której organ rentowy ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej na kwotę 58 526,27 złotych, przy czym podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalił na 379,94 złotych przyjmując do jej obliczenia przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych ,tj. od 1 stycznia 1983r. do 31 grudnia 1992r., co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 31,12% i które to obliczenia doprowadziły do ustalenia kapitału początkowego na w/w kwotę 58 526,27 złotych, a zatem niższą od kwoty ustalonej w pierwszej decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z 29 października 2015r. wskazać należy, że decyzja ta została wydana prawidłowo. Wydając przedmiotową decyzję organ rentowy zweryfikował wcześniejsze ustalenia dotyczące kapitału początkowego, kiedy to podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalił na kwotę 461,25 złotych przyjmując do jej obliczenia przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia B. S. ,tj. z roku: 1983, 1984, 1985, 1986, 1989, 1990, 1991, 1992, 1995 i 1996, co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 37,78%. Organ rentowy wydając tę wcześniejszą decyzję zastosował przepis art.17 ust.1 i 3 w zw. z art.174 ust.3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm., zwanej dalej ustawą emerytalną) przyjmując, że niewykazanie przez ubezpieczoną 10 kolejnych lat kalendarzowych ubezpieczenia wynikało z faktu korzystania przez ubezpieczoną z urlopu wychowawczego. Ustalenie takie, jak przedstawiono wyżej było nieuzasadnione, gdy fakt korzystania przez ubezpieczoną z urlopu wychowawczego, co miało miejsce w okresie jej zatrudnienia w Spółdzielni (...), nie był przyczyną, dla której ubezpieczona nie wykazała dalszych kolejnych 10 lat ubezpieczenia – do 31 grudnia 1998r. (vide: ustalenia faktyczne). Po dostrzeżeniu tego błędu – w związku z rozpatrywaniem wniosku ubezpieczonej o emeryturę, organ rentowy zasadnie wydał nową decyzję z 5 grudnia 2016r., gdzie ponownie ustalił kapitał początkowy przyjmując do obliczenia podstawy wymiaru kapitału

początkowego przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych ,tj. od 1 stycznia 1983r. do 31 grudnia 1992r. – na podstawie art.15 ust.1 i art.16 w zw. z art.174 ust.3 ustawy emerytalnej. Niezależnie od tego wskazać należy – odnosząc się do twierdzeń ubezpieczonej, iż nie zachodziły ustawowe podstawy do wydania nowej decyzji w sprawie kapitału początkowego, że ustalony decyzją z 29 października 2015r. kapitał początkowy nie oznaczał nabycia przez ubezpieczoną określonego prawa. Kapitał początkowy służy do obliczenia świadczenia emerytalnego i organ rentowy rozpoznając wniosek ubezpieczonej o emeryturę zasadnie skorygował wcześniejszy błąd.

Odnosząc się do dwóch kolejnych zaskarżonych decyzji – z 8 grudnia 2016r. o przyznaniu emerytury i o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej wskazać należy, że przedstawione w tych decyzjach sposoby obliczenia świadczeń znajdują uzasadnienie w przepisach art.25 i 26 ustawy emerytalnej oraz w art.24 ustawy z 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U z 2014r., poz.1097 ze zm.). Kończąc wskazać należy, że jak pokazują powyższe ustalenia Sądu, ubezpieczona nie wykazała 22 lat okresów składkowych i nieskładkowych, dlatego kwota emerytury przysługującej ubezpieczonej nie podlegała podwyższeniu do kwoty emerytury najniższej – art.87 ust.1 i 3 ustawy emerytalnej.

Mając to na uwadze przedstawione okoliczności na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołania ubezpieczonej oddalił.